

דף מט.

עין משפט א.

יו"ד סימן רלד פעיף יב

יב. טז. כנסה לחופה או שמסרה לו האב או שלוחיו להכניסה לחופה ומת בעודה נערה אינה חוזרת לרשות האב^ה.

דף מט:

עין משפט א.ב.ג.

אה"ע סימן עא פעיף א

א. א. י חייב אדם במזונות בניו ובנותיו הקטנים עד גיל שש^ז ואפי' נפלו להם נכסים מבית אבי אמם. ואחרי גיל שש^ח חייב מתקנת חז"ל עד שיגדלו, וגוערין ומפצירין ומכלימין אותו אם לא רצה לזונם ומכריזין בציבור פלוני אכזרי על בניו וכו' ואין כופין אותו, והוא דאינו אמיד, אך אם הוא אמיד שיש לו ממון הראוי לתת לצדקה^ט מוציאין ממנו בע"כ מדין צדקה עד שיגדלו.

הגה: ב. אין כופין^י להשיא בנותיו ואע"פ שמצוה לתת נדוניא, מ"מ מה שירצה יתן רק שישאן.

ה. ורק לענין נדרים שתדור אחר מיתת בעלה, כ"כ הטור והשיג עליו הב"י דגם נדרים שנדרה אחר מיתת הבעל אין האב יכול להפר. וכתב הש"ך דהעיקר כהב"י.

ו. מכתובות ס"ה ע"ב. ולפי הר"ן כמזונות אמם ומתנאי כתובה, ולהרא"ש יראה דלא נגררים אחרי אמם וצ"ע אם חייב לפני שש גם אחרי מיתת אמם דנ"מ דיכולים הקטנים לומר ראשית רצוננו לקחת מזונות עד גיל שש ואח"כ לחלוק בירושה ועיין בח"מ.

ז. מהרא"ש.

ח. אם אין להם משלהם. כ"כ הב"ש ומתקנת אושא בדף מ"ט ע"ב.

ט. דרב כפה לרב נתן שם בדף מ"ט.

י. היינו לענין פרנסה אבל להשיא אותם לחתן חייב כ"כ הח"מ. ולענין נדוניא מה שירצה יתן ממדכי בקידושין והביאו הרמ"א.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 0584150477 או 02-5712225
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ג.

יו"ד סימן רמח סעיף א

א. כל אדם חייב ליתן צדקה^ב, אפי' עני המתפרנס מן הצדקה חייב ליתן ממה שיתנו לו.

ומי שנותן פחות ממה שראוי ליתן בית דין היו כופין^ל אותו ומכין אותו מכת מרדות עד שיתן למה שאמדוהו ליתן. ויורדים לנכסיו בפניו^מ ולוקחין ממנו מה שראוי ליתן.

עין משפט ד.ה.

אה"ע סימן צג סעיף ד

ד. ה. הניח אלמנה ובת ממנה או מאשה אחרת^י ואין מספיק שיזונו

כ. מימרא דרב זוטרא בגיטין ז' ע"ב. ואפי' עני המתפרנס מן הצדקה חייב, כתב הש"ך בס"ק א', היינו ביש לו פרנסתו דבלי זה אינו חייב כדלקמן בס' רנ"א סעיף ג'. ובספר ראשון לציון כתב דגם בכה"ג מ"מ יפריש מעשר ויתן לחבירו העני וחברו העני ג"כ יפריש משלו ויתן לו, ונמצא שקיימו שניהם מצוות עשה ולא חסר להם מפרנסתם. ל. הטור מהרי"ף והרא"ש מהמשנה וברייטא בב"ב דף ז' ודף ח' ומרבא דאכפייה לרב נחמן בר אמי ואפיק מיניה שם, ובכתובות דף מ"ט ע"ב בתירוצא בתרא שם בתוס'. וכ"כ הרמב"ם בפ"ז ממעשר עני הלכה י'. ובבית לחם יהודה הביא דכל זה לעשירים אבל אם אדם כופה למי שאינו יכול להתפרנס כאלו גזלו. והוא מספר חסידים.

מ. הב"ח הבין דהיינו אפי' בפניו ואין ממתנינים לו עד שהוא בעצמו יתן אלא כיון שלא רצה ליתן שוב אין שומעין לו ויורדין לנכסיו מיד בפניו. אבל הש"ך בס"ק ד' הבין בפירוש השו"ע שדוקא בפניו יורדין לאפוקי אם אינו לפניו אין יורדין עד שיודיעוהו אם אפשר דלא גרע מבע"ח, בחו"מ סי' ק"ו סעיף א' מבואר דמודיעים אותו אם אפשר ואם הוא במקום רחוק שא"א, גובין מנכסיו מיד ע"ש.

ובבית מאיר העיר על דברי הש"ך דבאבן העזר בס' ע"א מבואר דלא נחתין כלל שלא בפניו. והוסיף ביד אברהם דאפי' בבניו ובנותיו הקטנים שהן יתר על שש שנים מבואר ברמב"ם פ' י"ב מאישות דאין מפרנסין אותם אפי' הוא אמיד משום שהם ניזונים מתורת צדקה ואין יורדין לנכסיו שלא בפניו לצדקה, וכ"כ הח"מ שם באבהע"ז וכ"ש בשאר צדקה שהרי עושה שם צדקה וכמו שכתב הכ"מ בסוף הלכות נחלות, וא"כ בצדקה לא דמי לחוב שיורדים לנכסיו אם א"א להודיעו.

נ. בתרא ק"מ ע"ב. והשיעור בזה הוא דהבת עד שתתבגר והאלמנה עד זמן שראויה לחיות, דכך שמין, כ"כ הח"מ.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

שתיהן, האלמנה ניזונית תחילה^ס והבת תשאל על הפתחים. וי"ח^ע
דתיזון היא עם הבת או הבן עד שיכלו הנכסים, ואפי' נישאת הבת
והכניסה נכסים לבעלה, האלמנה^פ ניזונית מהם אפי' אחר מיתת הבת.

ד. ו. אם הנכסים כל כך מועטים שאין בהם כדי לזון הבת עד שתבגר
והבן, ידחו שניהם והאלמנה תיזון עד שתיטול כתובתה,^ז ובמקום
שהאלמנה דוחה, מוציאים כדי הראוי לה ע"פ אומדן בי"ד אם היא
זקנה או צעירה ונותנים ביד שליש והוא מפרנסה אחת לל' יום.

ס. וכ"ש שהבן נדחה מפני האלמנה, כ"כ בח"מ.

ע. טור והרא"ש מירושלמי. והדיעה הראשונה היא דעת הרמב"ם, וטעמו של הרמב"ם
הוא דאין כח התקנה לדחות ירושה דאורייתא והבת יורשת דבר תורה. ומ"מ אם יש
בן ובת דבלאו הכי נדחה הבן מפני הבת מכח התקנה, בכה"ג יש כח ביד האלמנה לדחות
גם הבת, כ"כ הח"מ.

פ. אפי' שאין מוציאין למזון האשה מהמשועבדים והכא הוו משועבדים דהרי בעל בנכסי
אשתו לוקח הוא, מ"מ משום פסידא דאלמנה שווינהו רבנן כיורש, כ"כ הח"מ.

צ. בי"מרמב"ן.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com